



**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

II. De ministro huius Sacramenti in articulo mortis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

15. Nec obstat, quod asserti solet ex Augustino relato in c. *Sanctum est*, de consecratione dist. 4. ubi refertur, quendam penitentem reconciliatum esse à Laico in vitæ periculo, quod Augustinus laudat. Respondet enim primò, illum non fuisse absolutionem ab excommunicatione, aut censura, sed reconciliationem publici penitentis, publicus autem penitens non semper erat excommunicatus. Secundo Augustinus laudat pium animum, & desiderium, quod Deus acceptavit liberando utrumque à naufragio, non approbat factum quoad potestatem, quam Laicus haberet reconciliandi penitentem.

14. Dubitari etiam solet circa hoc ipsum, an si Laicus in articulo mortis absolvere tentaret à peccatis, fieret irregularis. Suppono iuxta veriorum sententiam, non solum Clericum, sed etiam Laicum exerceat actum ordinis sine eo ordine fieri irregularem, ut cum communi docet Suarez 3. tom. in 3. part. disp. 31. sect. 4. in fine, & tom. 5. de censuris, disputatione 42. sect. 4. n. 10. Quo supposito, videtur incurrì irregularitatem in nostro casu, cum exerceat actus ordinis Sacerdotalis sine eo ordine. Ceterum si Laicus absoluat, non quidem fingendo se Sacerdotem, vel usurpando eius officium, sed ut merus Laicus, eo quod putat. Laicum posse in eo articulo absolvere, vel alio modo exercet illum, non ut actum Sacerdotis, sed ut actum Laici; crederem non fieri irregularem: quia ad eiusmodi irregularitatem contrahendâ requiritur quod Laicus exerceat illum actum tanquam ordinatus, ut cum aliis observat Gaspar Hurtado disp. 2. de irregularitat. diff. 1. n. 5. Qui autem absoluit nò ut Sacerdos, sed ut Laicus, non facit etiam exterius actum ordinis, cum non intendat etiâ exterius significare, se illud agere ut Sacerdotem, sed solum in quantum potest ut Laicum. Aliter dicendum credo de Sacerdote, qui in ordinatione accepisset quidem primam potestatem conferendi Eucharistiam, non secundam absolvendi: hic enim si tentaret absolvere fieret irregularis, quia tentaret absolvere ut Sacerdos, cum tamen careat eo ordine saltem secundum potestatem ordinis ad eum actum requisitam, ut bene notavit Suarez loco citato de censuris. 3. cum aliis, quos affert. E contra verò si esset ritè ordinatus, caretet tamen debita iurisdictione, non fieret irregularis audiens confessionem, quia non exercet actum ordinis sine ordine, cum non defit ei ordo requisitus, sed sola potestas iurisdictionis, quæ distinguitur à potestate ordinis.

SECTIO II.

§. I. De Ministro huius Sacramenti in articulo mortis.

15. Præmittenda sunt verba Tridentini sess. 14. cap. 7. *Verumtamen*, inquit, pie admodum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis, atque ideo omnes sacerdotes quolibet penitentes à quibusvis peccatis, & censuris absolvere possint. Circa hæc verba plura dubitari possunt. Primum, an hæc facultas pro illo articulo ita ampla sit de iure divino, an solum de iure humano Ecclesiastico. Plures dicunt esse de iure divino ex Christi institutione; quia alioquin defecisset Christus in necessariis ita Durandus, Canus, Paludan, Capreolus, Ruardus, quos affert Vasquez quæst. 93. art. 1. dub. 3.

Secunda sententia communis, & verior dicitur esse ex iure Ecclesiastico. Ita Ioann. Medina, Turrecemata, uterque Sotus, Antoninus, Bonaaventura. P. Ioann. de Lugo de Penitentia.

ra, & alij, quos referunt, & sequuntur Vasquez ubi supra, & Suarez disp. 26. sect. 4. n. 7. & videtur colligi ex verbis Tridentini supra adductis, pie in eadem Ecclesia Dei custoditum fuit. Secundo colligi solet ex verbis, quibus Pontifices uti solent, quando referunt sibi absolutionem alicuius peccati, *præterquam in mortis articulo*, quæ exceptio superflua esset si ab ipsis non dependeret iurisdictione pro illo articulo. Tertio, colligit Suarez, quia etiam in eo articulo valet reservatio quoad hoc, ut præsentem proprio Superiori, non possit absolvere inferior. Ergo iurisdictione datur, & aufertur ab Ecclesia etiam pro illo casu, & quidem si antecedens esset certum, consequentia est clara; illud tamen antecedens à multis negatur, ut postea videbimus. Quarto colligi posset ex verbis eiusdem Trident. illo c. 7. in principio. *universiter dicentis, nullum momenti absolutionem eam esse debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet iurisdictionem*: atque ideo semper supponi debere, quod penitens sit subditus Confessarij. Quæ verba cum universalia sint, nullum prorsus casum excipiunt; atque adeò dicendum est, Sacerdotem pro eo articulo habere iurisdictionem, vel ordinariam, vel delegatam. Non videtur autem dicendum, quod Sacerdos simplex habeat iurisdictionem ordinariam respectu omnium fidelium, nisi abutatur nominibus: nam iurisdictione ordinaria dicitur communiter illa, quæ competit ratione proprii muneris, & superioritatis, quæ aliquis est Pastor aliorum: nemo autem dicit, quod ex officio omnes Sacerdotes sunt adinuicem Pastores, & oves aliorum: non ergo habent iurisdictionem ordinariam, sed delegatam, nempe à supremo Pastore Pontifice Summo; qui ab initio omnibus, & singulis iurisdictionem plenam pro illo articulo delegavit.

Nec ideo periculum est, ne deficiat Christi providentia in necessariis: quia ut bene aliqui notarunt: sicut in aliis Spiritus sanctus assistit, & gubernat Christi Vicarium, ne erret perniciosè in Ecclesiæ gubernatione, sic assistit in hoc puncto: & ideo ab exordio Ecclesiæ iurisdictione pro illo articulo nunquam sublata est. Cur autem potestas baptizandi in casu necessitatis omnibus à Christo ipso concessa sit, absolvendi verò non ab ipso Christo immediatè, sed ab Ecclesia Sacerdotibus detur: ratio esse potest tum maior baptismi necessitas, præsertim pro parvulis, imò, & pro adultis ad liberationem totalem à pœna spirituali, tum differentia utriusque Sacramenti: cum Baptismus non requiratur ad sui valorem iurisdictionem in conferente provt requiritur penitentia eo quod sit iudicium; iurisdictione autem debet procedere ordine suo à superioribus ad inferiores, ut servetur debitus ordo hierarchicus in Ecclesia.

Secundo dubitari solet: An omnibus Sacerdotibus, nulla exceptione facta, concessa sit ea potestas, excommunicatis, degradatis, hæreticis, &c. sine ulla ex de quo latè, & optimè Vasquez quæst. 93. art. 1. ceptione data dub. 4. ubi singulas sententias refert, & impugnat. *sic hæc facultas* Aliqui enim excipiunt excommunicatos vitandos, alij hæreticos. Utrumque si de possibili etiam sermo sit, caret omni fundamento; quia potuit Ecclesia in omnibus pro eo articulo iurisdictionem conferre, ad quam nec requiritur necessariò status gratiæ, nec fides, sed character Sacerdotalis, & voluntas Ecclesiæ. Si verò sermo sit de facto: obstant clarissima verba Tridentini supra adducta, quibus dicitur, quolibet Sacerdotes posse quolibet penitentes à quibusvis peccatis, in eo necessitatis articulo absolvere. Cum ergo in peccatis, & in

M in 2 peniten

pœnitentibus illa vniuersalitas nullam patiatur exceptionem, non est cur in Confessio apponenda sit.

Nec obstat Hermenigildum filium Regis Hispaniæ à S. Gregorio laudari, quod maluit mori, quam Eucharistiam accipere de manu Episcopi Arianæ; nam illud Sacramentum non erat ita necessarium, sicut pœnitentia; & illa Eucharistiæ susceptio tunc fuisset quædam Arianismi professio. Quod si in pœnitentia eueniret, conandum etiam esset potius iustificari per contritionem, quam hæresim approbare. Cæterum non videtur posse moraliter contingere, quod pœnitens non posset illud periculum scandali tollere, si aperte protestaretur se hæresi illius Sacerdotis non consentire, sed petere in ea necessitate absolutionem in remedium animæ suæ: qua protestatione facta, rarissimè obligaretur pœnitens propter scandalum aliquorum, quod iam non videtur esse passivum, exponere se periculo damnationis æternæ, si forte vera contritione careret, cum posset cum attritione per Sacramentum iustificari.

Terriò dubitari solet, quid in iis verbis intelligi debeat per mortis articulum. An scilicet sit idem, quod periculum mortis, & quid illud sit. Aliqui distinguunt mortis articulum, & periculum in casu nostro. Sotus, Canus, Covarruias, quos refert Valquez *vbi supra, dub. 5.* Gressius, Ledesma, Ioannes de la Cruz, quos refert Diana *2. tom. tract. 4. de Sacramento, resolutione 71.* ita ut articulus sit, quando iam mors proximè instat, & est moraliter certa, & ferè inenitabilis: periculum autem, quando est probabile dubium, eo quod frequenter soleat in tali casu mors accidere, ut est actuale bellum, longa navigatio, &c. Aliqui ex his Auctoribus concedunt posse intelligi Tridentini verba ex periculo non remoto, sed iam proximo, v. g. non in principio navigationis, sed quando iam tempestas excitata est; quando iam item partus difficultas sentitur.

Vterior, & communior iam sententia dicit, utrumque pro eodem accipi in præsentī materia. Syluester, Nauarrus, Ioann. Medina, Palud. Adrianus, quos affert, & sequitur Suarez in *præsentī disp. 26. sect. 4. num. 43.* Valquez *illo dub. 5.* Coninch in *præsentī, disp. 8. dub. 2. n. 16.* & alij plures, quos refert, & sequitur Diana loco citato: & latè, ac optimè Thomas Sanchez *lib. 2. in Decalog. c. 13. n. 1.*

Probatum primò, quia licet illæ voces in rigore significationis diuersæ sint: ex usu tamen Ecclesiastico in præsentī materia pro eodem vsurpantur, ut constat ex *c. eos qui*, de sententia excommunicationis *lib. 6.* vbi in eodem contextu ille, qui vocatus fuerat, *articulus mortis*, statim vocatur *periculum*. Idemque constat ex *cap. si quis suadente 17. q. 4.* vbi posita reservatione, excipitur periculum mortis: cuius exceptionis fit mentio in *c. non dubium*, de sententia excommunicationis, & ibi appellatur *articulus mortis*.

Probatum secundò, quia motium Ecclesiæ ad dandam illam facultatem fuit, ne occasione reservationis, seu ex defectu iurisdictionis necessitatis, aliquis percat, ut dixit Tridentinum: hoc autem periculum non vitatur, si expectandum esset ad strictum mortis articulum, quando iam vita desperata esset: frequenter enim, imò ferè semper eueniret, ut iam tunc non esset oportunitas confessionis faciendæ. Ergo non debuit in illo pacto concedi iurisdiclio. Confirmatur, & explicatur, quia idem motium, quod habet Ecclesia ad dandam illam facultatem, scilicet ne homo percat defectu confessionis; idem, inquam, motium obligat ipsum hominem ad confitendum ante mortem; & quidem obligatio confitendi non est pro

solo articulo mortis strictè sumpto, sed etiam pro periculo, quia illud motium ad utrumque obligat: ergo & facultas ab Ecclesiâ concessa intelligitur in vtroque casu, cum habeat idem motium, quod est motium obligationis confitendi. Vnde quoties homo propter periculum mortis confiteri tenetur, toties Ecclesiâ intelligitur concedere facultatem supradictam.

S. 2. An præsentē proprio possit simplex Sacerdos absoluerē in mortis articulo?

Hoc est in hoc puncto magis difficile, & controuersum, in quo sunt variae sententiæ. Prima affirmat, posse valide & licite. Fundamentum totum sumitur ex verbis Tridentini, quibus vniuersaliter dicitur, in illo articulo nullam esse reservationem, sed quemlibet pœnitentem posse per quemlibet Sacerdotem absolui à quibuslibet peccatis, & censuris: quæ verba cum vniuersalia sint, & nullam conditionem, vel limitationem apponant, non est cur à nobis limitentur, & restringantur. Hanc tenent Nauarrus, Sà, Petrus de Ledesma, Eman. Rodriguez, Vega, Henriquez, quos refert Thomas Sanchez *vbi supra n. 6.* Item Barbosa, Vilalobos, Coriolanus, Conradus Ioannes Valetus, Angles, Zerola, Finelius, Paulus Comitulus, Philibertus Marchinus, & alij, quos affert, & sequitur Diana *tom. 1. tract. de absolutione ab hæresi, resolutione 5. & 3. tom. tract. 4. Miscellan. resol. 161.* Aliqui tamen dicunt, Sacerdotem simplicem valide quidem, sed non licite absoluerē in prædicto casu. Vnde constat, excessisse in censura huius opinionis Luitium Turrianum in *select. disp. c. 2. c. 2. c. 2. Theolog. dub. 77.* dicendo, hanc opinionem esse improbabilem & damnatam à Gregorio XIII. Certe sententia, quam tot, & tam graues Doctores tenent, negari non potest, quin probabilis sit, præsertim cum fundetur in verbis Tridentini, quæ non facile explicari possunt ab aduersariis.

Secunda tamen sententia communior & vterior negat, posse licite, aut valide absoluerē Sacerdotem simplicem præsentē primo. Hanc tenent Rosella, Synæster, Armilla, Covarr. Simancas, Corduba, Grassius, Gratianus, Zambrianus, Sotus, Hugobinus Bartholomæus à Ledesma, Vualdus, Rutilius Benzonius, quos refert & sequitur Thomas Sanchez *dicto cap. 13. num. 7.* Suarez *dicta disputat. 26. sect. 4. num. 4. & tom. 5. de censuris, disp. 22. sect. 1. numero 62.* Valquez in *præsentī qu. 93. art. 1. dub. 4. numero 18.* Azor. *tom. 1. lib. 8. cap. 19. questio 5.* Valentia *tom. 4. disp. 7. questio 10. puncto 2. column. 6.* Molina *tom. 4. de iust. disp. 63.* dicens, id ita declarasse Gregorium XIII. quæ fortè fuit occasio, ut Turrianus diceret, primam sententiam esse damnatam. Sed ea declaratio in primis non constat authenticè: & illa non fuit condemnatio, sed declaratio, seu responsio Pontificis: eandem tenet Coninch *disp. 8. n. 16.* Bonacina *de censuris disp. 1. q. 3. puncto 3. n. 5. & in præsentī disp. 5. q. 7. puncto 1. n. 10.* Petrus Ochagania *de Sacram. tract. 2. de confessione q. 35. n. 4.* & alij recentiores communiter.

Fundamentum præcipuum desumitur ab aliquibus ex fine huius concessionis, qui fuit subuenire necessitati fidelium: quando ergo nulla est necessitas, eo quod adhuc Confessarius propius, non vult Ecclesiâ dare facultatem alius. Hæc tamen ratio meo iudicio, non sufficeret ad separandam vniuersaliter verborum, & concessionis absolutæ: quam prima sententia asserit pro se. Nam potuit necessitas fidelium mouere ad concedendam facultatem cum rota illa amphibolice ne scilicet

20. Quis sit articulus mortis.

21.

22.

et, si alio modo concederetur, aliquis sine confessione moreretur, dum fortasse expectat Parochum, quem accersit, vel licentiam Prælati: idem ut omne periculum vitaretur, potuisset illa concessio generalis fieri.

26. Præcipuum ergo, & solidum fundamentum huius sententiæ desumi debet ex eisdem verbis Tridentini, quibus dicitur, id ita semper custoditum fuisse in Ecclesia, quod in illo articulo nulla esset reservatio, sed quilibet posset absolvere; ex quibus constat, Patres Concilij noluisse in hoc puncto ius novum concedere, sed solum commendare, & approbare perpetuam Ecclesiæ consuetudinem. Porro in Ecclesia non fuisse consuetudinem illam semper, ut præsentem Prælatum, Sacerdos inferior posset absolvere morientem à reservatis, multis argumentis probari potest: Et primò afferri solent aliqua Conciliorum loca, quæ referuntur à Gratiano 25. q. 6. nempe ex Concilio Carthag. relato in c. *Aurelius*, & ex Carthag. III relato in cap. *ultimo*, & ex Euaristo Papa relato in c. *Presbyteri*, quibus dicitur, Presbyteros non debere reconciliare infirmos periclitantes, nisi consulto Episcopo, si Episcopus absens non sit.

27. Hæc tamen loca videntur nimium probare: quia ipsi Auctores nostræ sententiæ concedunt, posse inferiores Sacerdotes absolvere infirmum periclitantem à casibus Episcopo reservatis, nec obligari Confessarium ad petendam illam facultatem ab Episcopo, licet possit, nec etiam infirmum ad petendam eam per literas, aut nuntium. Ita cum aliis, quos refert, docet Sanchez *dicto cap. 13. num. 14.* in illis autem Conciliis decernitur, ne Presbyter absoluat, nisi consulto prius Episcopo quando illum adire potest.

Adhuc tamen existimo, posse ex illis decretis argumentum desumi ad casum nostrum. Fateor autem, in duobus prioribus sermonem esse de reconciliatione publici penitentis, & quæ publicè, atque, ut ita dicam, pro foro externo facienda esset. In quo casu voluerunt Patres, ne fieret à Presbytero sine consensu Episcopi, quando Episcopus consuli posset: quia cum iam agatur de actu publico, non oportebat, præsentem Episcopo, Presbyterum sine causa sibi hanc potestatem arrogare. Ex hoc autem ipso arguere possumus ad casum nostrum: quia non est dubium, quod etiam pro foro externo, & in ordine ad actus externos, possit in illo necessitatis articulo inferior Sacerdos absolvere notorium, & publicum excommunicatum, hæreticum, denunciatum nominatim: & virtute illius absolutionis accipiet publicè reliqua Ecclesiæ Sacramenta, sepeliatur in loco factò, & habebit publica Ecclesiæ suffragia. Et tamen quando Prælati consuli potest, noluerunt Patres in illis Conciliis, quod reconciliaretur pro foro saltem externo ab inferiori Sacerdote sine licentia Episcopi. Ergo falsum est, quod facultas Sacerdotibus data pro illo articulo, sit independentè à Prælati, quando ipsi præsentès sunt. Quare cum proportionè dicendum est: sicut facultas absolventi in illo articulo pro foro externo intelligitur cum illa limitatione, quando Prælati adiri non potest; sic etiam facultatem absolventi in illo articulo pro foro interno habere eandem limitationem, quando scilicet, superior non adest: cum hoc tamen discrimine, quod facilius censetur adesse ad petendam facultatem pro foro externo, quàm ad petendam pro foro interno, in quo non obligatur ægrotus ad petendum per Confessarium, vel alium nuntium, aut manifestandum se per literas, sicut tenetur in foro externo, cum iam supponatur notorium eius impedimentum & delictum.

P. Ioann. de Lugo de Penitentia.

Adde in illo cap. *Presbyteri*, sermonem esse de absolutione in foro interno. Verba enim Euaristi Papæ sunt hæc: *Presbyteri de oculis peccatis iussione Episcopi penitentes reconcilient, & (sicut supra præmissimus) infirmantes absoluant, & communicent.* Vnde vides, ad absolutionem etiam pro foro interno, & de oculis non solitos ire Sacerdotes inferiores sine facultate sibi ab Episcopo delegata.

Hoc ipsum etiam colligitur ex extravaganti, *inter cunctas*, §. *incendiarios*, de privilegiis & extravaganti. 1. §. *decernimus*, de sententia excommunicationis, quæ sunt inter communes, in quibus Benedictus XI. & Bonifacius VIII. declarant penitentes in certis casibus in articulo mortis posse absolui, si non possint tunc ad Episcopum, vel Summum Pontificem pro absolutione recurrere: ergo si possunt, etiam tunc non possunt absolui à Sacerdote inferiori.

Postremò hoc ipsum apertissimè constat ex cap. *eos qui, de sententia excommunicationis*, lib. 6. vbi dicitur, eum, qui in mortis articulo ratione imminentis necessitatis absoluitur à censura reservata, cessante impedimento, debere se præsentare superiori, cui reservata erat. Vnde fit, quòd si adsit superior ille, non possit inferior ab illa censura absolvere: nam penitens non potest absolui, nisi cum onere comparendi quamprimum possit, sed potest tunc comparere, cum adsit superior; ergo debet coram ipso statim comparere: non ergo voluit Ecclesia dare facultatem inferiori absolventi subditum, quando ipse poterat coram superiore comparere, neque hoc fuit semper in Ecclesia vstitutum, sed quòd absolueretur à quolibet Sacerdote in defectu superioris propter necessitatem.

Secundò colligitur hic usus Ecclesiæ ex aliis Sacramentis, quæ certum est nunquam ministrari infirmis ab alieno Sacerdote, nisi in defectum proprii. Cum ergo Ecclesia voluerit etiam morientibus providere circa alia Sacramenta, & tamen non concesserit, ut præsentem proprio, ministrarentur ab alieno Sacerdote viaticum, & extrema Unctio, signum est, ob illam curam, quam de infirmorum salute habuit, non perturbasse ordinem debitum, nec præiudicasse iurisdictioni legitimi Prælati, quando præsens est.

Denique circa ipsum Penitentia Sacramentum Ecclesiæ usus est manifestus; nam sicut nullus infirmus accipit alia Sacramenta ab alieno Sacerdote nisi in defectum proprii; sic nemo aude in eo articulo alieno confiteri, nisi de licentia, vel in defectum proprii, & hunc usum ignorare non poterant Patres Concilij Tridentini: fatendum ergo est eos de hac sola Ecclesiæ consuetudine loquutos, quæ verè erat, & perpetuò fuerat, ut deficiente proprio, quilibet Sacerdos absolvere posset, non verò de consuetudine, quæ nunquam fuisset petendi absolutionem ab alieno, non deficiente proprio.

Advertit tamen primò Sanchez n. 8. cum aliis, licet adsit proprius, si tamen nolit absolvere, posse in eo articulo inferiorem absolvere, quia perinde est, adesse, & nolle, ac non adesse, & in utroque casu militat eadem necessitas.

Advertit secundò contra Zambrani *numero 14.* non censeri esse copiam Confessarij superioris, quando infirmus neque illum adire, nec accedere potest: nec teneri ad petendam facultatem per literas, vel nuntium, aut per confessarium; imò nec teneri accipere bullam cruciatæ, cuius virtute possit absolui; non enim tenetur quærere privilegium, qui in ipso iure communi potest invenire remedium.

Adverte tertio cum eodem *num. 9.* Si casus reservatus sit talis, à quo Episcopus iure ordinario possit

29.

29.

30.

31.

32.

Si proprius
adsit, & no-
lit, habetur
pro absente.

33.

Mm 3 possit

possit absolvere, quales sunt casus occulti, tunc non censeri deesse copiam superioris, quamvis poenitens non possit adire Summum Pontificem; si possit adire Episcopum, qui pro illo casu esset legitimus superior.

Quid, si confessio incepta est?

Aduerte quarto cum eodem num. 15. Si confessio cepit iam fieri cum inferiore, quia non erat copia legitimi, & postea adueniat legitimus, posse adhuc continuari confessionem cum primo, quia per inceptionem acquisiuit iurisdictionem, quæ cum res non sit integra, perseverat, nisi casus reservatus haberet excommunicationem reservatam: ab hac enim deberet absolue ille, qui superuenerat. Quia cum ille, qui absoluitur ab excommunicatione reservata in mortis articulo ab inferiore, absoluitur cum onere comparandi coram superiore quamprimum possit, & superior iam supponatur praesens, debet coram illo comparere: quod si ille nolit absolvere, posset inferior ab excommunicatione, & à peccatis absolvere, tanquam si superior non aduenerat. Denique si poenitens ob mendacium graue confessionem sacrilegam cum inferiore fecisset, adhuc post aduentum legitimi Confessarii potest cum eodem inferiore confessionem illam, quam inceperat, perficere quia absolutio nulla fuit, atque idem perinde se habet, ac si data non fuisset, ut probat idem Sanchez num. 16.

34. Quid, si ad sit potens ex privilegio?

Illud difficilius est; an quando adest Confessarius, qui ex privilegio potest absolvere, debeat in periculo mortis poenitens illi confiteri, an possit absolui à quolibet alio, eo quod non adsit ordinarius. Aliqui enim dicunt, posse confiteri cuilibet exposito non habenti tale privilegium. Ita Suarez in praesenti disp. 3. sect. 3. n. 5. & Henriquez lib. 5. de Poenitentia, cap. 10. num. 1. in commentario littera D.

Mihi magis placet contraria sententia, quam tenent Nauarrus, & Corduba, quos affert & sequitur Sanchez ibi num. 11. cuius ratione omnia proba primò ab absurdo; quia si ille dicatur tunc non habere copiam Confessarii, & idem posse cuilibet confiteri, sequitur, quod etiam extra eiusmodi periculum, si solum adsit Confessarius potens absolvere ex privilegio à mortalibus, poterit poenitens reputare se quasi non habentem copiam Confessarii, & communicare absque confessione cum sola contritione. Unde etiam si haberet centum Confessarios religiosos, qui ex Pontificis privilegio possunt absolvere cum non sint Parochi; si tamen non adisset Parochus, posset secularis in necessitate communicandi sumere Eucharistiam, absque ulla confessione, quod nemo concederet. Non ergo dicatur carere copia Confessarii, aut esse in necessitate, qui licet non habeat Ordinarium suum, habet tamen delegatum ab ipso Ordinario, quales sunt omnes, qui ex facultate, aut privilegio Pontificis possunt absolvere; imò fere omnes Confessarii absolunt ex iurisdictione delegata: nam regulares omnes non continentur suis Praelatis communiter, in quibus est iurdictio ordinaria, sed aliis Religiosis, quibus à Praelato delegatur iurdictio: & seculares maiori ex parte continentur Religiosis, & pauci ipsi Parochi, sed aliis fortasse Sacerdotibus secularibus, qui non sunt Parochi, sed habent iurisdictionem delegatam à Parochi, vel Episcopo: ille autem, qui ex privilegio potest absolvere, iam habet etiam ipse iurisdictionem delegatam. Non deest ergo copia Confessarii legitimi; quia perinde est adesse illum, quem Parochus vel Episcopus constituit suo loco, ac si adesset ipse Parochus, vel Episcopus.

35.

Ratio à priori esse potest: quia praeceptum confitendi proprio Sacerdoti, est diuinum, atque

ad id obligat, quotiescumque illi satisfieri potest. Sed, quando adest delegatus à proprio Praelato, & substitutus ipsius, perinde est ac si adesset proprius: nam confitendo illi, observatur praeceptum confitendi proprio, ut constat ex cap. Omnia vtriusque sexus, de poenitentia, & remissionibus, ubi praeceptum est de confitendo Sacerdoti proprio singulis annis, cui praecepto dicit fieri satis confitendo; ei quem Parochus, vel Episcopus suo loco substituit. Quoties ergo datur copia Confessarii, siue ex privilegio speciali, siue ex commissione generali delegata à Pontifice, Episcopo, vel Parochi, debet infirmus ex Christi praecepto ei confiteri, cum sit possibile tunc observare praecepta confitendi omnia peccata proprio Sacerdoti. Alioquin neque etiam simplici Sacerdoti deberet confiteri: quia ille etiam nunc non est Confessarius legitimus, nisi ex delegatione, quæ Ecclesia dedit ei iurisdictionem delegatam pro articulo mortis. Si ergo delegatio illa facit, quod infirmus ex Christi praecepto teneatur illi confiteri, quando alium non habet, quia tunc ille est Sacerdos proprius ex delegatione, & Christi praeceptum est de confitendis in articulo mortis omnibus peccatis Sacerdoti proprio: eodem modo erit obligatio confitendi Sacerdoti habenti delegationem Ecclesiae ad absolvendum vniuersaliter: quia iste est Confessarius proprius ex delegatione, qui dū habetur, non censetur deesse copia Confessarii proprii, nec sit secunda delegatio cuilibet Sacerdoti simplici pro articulo mortis.

Vltimò dubitari potest circa praedicta, an quando deest Sacerdos proprius etiam ex delegatione, possit indifferenter eligi quilibet alius; an verò sit ordo aliquis necessarius seruandus inter illos. P. Suarez dicta disp. 26. sect. 4. num. 4. dicit, necessarium seruandum ordinem, ut non possit absolvere Sacerdos non expositus, nec approbatus, si adsit alius approbatus, v. g. alius Parochus qui hanc iurisdictionem non habeat; item si adsit simplex Sacerdos toleratus, non possit absolvere excommunicatus non toleratus, quod amplectitur Sanchez d. cap. 13. n. 10. quia Sacerdos non toleratus, iam eo ipso caret iurisdictione, & sit Sacerdos simplex, & aliunde habet prohibitionem positivam. Addit autem, Sacerdotem quemcumque Catholicum esse praefendum haeretico, vel schismatico, & inter catholicos irregularem praefendum excommunicato vitando; suspensum autem, vel interdictum praefendum irregulati; & degradatum postponendum aliis catholicis quocumque alio vinculo impeditis.

Hanc gradationem, & ordinem, maxime cum ea necessitate, qua ab iis Auctoribus adstruitur, ut absolutio aliter data non valeat ex defectu iurisdictionis, nimis scrupulosam existimo: incredibile enim est, Ecclesiam noluisse dare in eo articulo facultatem, nisi observaretur ille ordo, quem ne doctissimi quidem homines sciunt, nec nisi cum magno studio & attentione cognoscere possunt; quo modo infirmus, aut moribundus ad eam subtilitatem speculandam obligari prudenter poterat? Dicendum ergo est, Ecclesiam, posita necessitate, quod scilicet periculum sit mortis, & proprii Confessarii copia non sit, omnibus aliis indifferenter facultatem concedere: nam omnes ibi enumerati, si verè iurisdictione carent, Sacerdotes simplices sunt: nec refert, quod hic Sacerdos alibi fortè expositus sit, vel iurisdictionem habeat: nam hic, & nunc est simplex Sacerdos, & verba Tridentini vniuersalia sunt, ut in casu necessitatis omnis Sacerdos possit absolvere.

Petres: Quid, si adsit proprius Parochus, vel alius

Quid, si quis alius potens absolvere à peccatis mortalibus, sed non à reſeruatīs: tunc ſi pœnitens habeat aliqua reſeruatā, & aliqua non reſeruatā, poteritne confiteri in eo articulo cuiuslibet Sacerdoti ſimplici indiſſereter, an ſoli Parocho, vel potēti absolvere à mortalibus? Reſpondeo, debere confiteri Parocho, vel potēti absolvere à non reſeruatīs: quia in ordine ad illa iam adeſt proprius Sacerdos, qui debet implere præceptum Chriſti confitendi Sacerdoti proprio: cū autem aliunde non poſſit dimidiare confeſſionem, debet eidem confiteri reſeruatā: cū in illo articulo habeat iuriſdictionem ad abſolvendum etiam ab illis.

39. Dices: Ergo ſimiliter, ſi quis confitetur in mortis articulo peccata venialia, & mortalia, debet præſentare Sacerdotem ſimplicem non excommunicatum alteri Sacerdoti etiam expoſito, qui ſit excommunicatus vitandus. Probat ſequela: quia Sacerdos ſimplex habet ad minus iuriſdictionem in ordine ad peccata venialia: excommunicatus autem vitandus priuatus eſt omni iuriſdictione ab Eccleſia: ergo pœnitens non eſt in neceſſitate in ordine ad venialia ad quæ habet Cōfeſſarium proprium & legitimum: ergo, ſicut in præſentia Parocho Eccleſia non confert iuriſdictionem Sacerdoti alieno, quia Parochus eſt proprius in ordine ad non reſeruatā, licet non in ordine ad reſeruatā: ſic non confert iuriſdictionem excommunicato in ordine ad venialia in præſentia eius, qui aliunde iam habet iuriſdictionem circa illa, licet non circa mortalia.

40. Reſpondeo, negando ſequelam. Ratio differentiæ eſt, quod in cauſa præcedenti non ſolum eſt copia Cōfeſſarij in ordine ad mortalia non reſeruatā, ſed etiam obligatio confitendi ei propter præceptum Chriſti confitendi proprio Sacerdoti, quantum fieri poterit: idē dicimus, Eccleſiam tunc non conferre iuriſdictionem Sacerdoti alieno, quia fruſtra, & ſine neceſſitate eam confert: cū enim pœnitens debeat confiteri proprio non reſeruatā, quando poſſet, & tunc adſit proprius, non poterit confiteri alieno, atque idē non eſt neceſſe ei dare facultatem. At verò in poſteriori caſu, licet adſit Sacerdos ſimplex potens absolvere à venialibus, non eſt tamen obligatio ei confitendi: quia non eſt obligatio confitendi venialia: non ergo fruſtra dabitur facultas excommunicato abſolvendi: quia iam pœnitens inuenitur ſine copia Cōfeſſarij in ordine ad peccata omnia, & ſingula, quæ tenetur confiteri. Ergo non eſt, cur magis Eccleſia det facultatem Sacerdoti non excommunicato, quam excommunicato, cū neutri debeat pœnitens venialia confiteri. An verò excommunicatus reuera careat iuriſdictione ad venialia, videbimus ſectiō. ſequenti.

SECTIO III.

Appendix ad ſupradicta.

De peccatis venialibus, & mortalibus antea confeſſis, qui ſit in ordine ad illa legitimus Miniſter?

41. Sicut omnes Sacerdotes abſolvunt in mortis articulo, ſic omnes indiſſerenter videntur poſſe abſolvere à peccatis venialibus, & mortalibus iam confeſſis: idē hoc punctum cum præcedente coniungemus. Et quidem de venialibus nonnulli dubitant an Sacerdotes ſimplices poſſint abſque alia delegatione ab iis abſolvere. Communis tamen Theologorum ſententia id affirmat & communis fidelium uſus ita habet. Difficultas autem eſt in explicando: unde proveniat hæc iuriſdictio, vel poteſtas. Aliqui dicunt ad venialia non requiri iuriſdictionem, ſed

ſufficere poteſtatem Ordinis. Ita Sotus in 4. diſt. 18. q. 4. art. 2. ad 2. Sed eſt fortasſe differentia in ſolis vocibus; quas ipſe tamen improprie uſurpat: vocat enim iuriſdictionem illam ſolam, quæ cogere poteſt pœnitentem ad confeſſionem talium peccatorum. Sed non bene vitur illo nomine, ut dixi: quia Tridentinum illa ſeſſ. 14. c. 6. uniuersaliter dicit, abſolutionem eſſe actum iudiciale, atque ideo Miniſtrum huius Sacramenti ſemper appellat Iudicem. Et c. 7. ex eo, quod ſententia non poteſt ferri, niſi in ſubditum, uniuersaliter colligit, nullius valoris eſſe abſolutionem, quam Sacerdos ſine ordinaria, aut delegata iuriſdictione pronunciat. Non poteſt ergo negari quin requiratur iuriſdictio ad abſolvendum à venialibus, quæ licet non poſſit cogere ad eorum confeſſionem; poteſt tamen cogere ad ſatiſfactionem impositam, ſaltem ſub culpa veniali: poteſt item ſolvere, & aliquo modo retinere, negando abſolutionem factam talem pœnitenti indiſpoſito.

Alij ergo dicunt, hanc iuriſdictionem conferri Sacerdoti à pœnitente ipſo ſe illi ſubjicienti: quod videtur ſignificaffe Caietanus tom. 1. Opus. tract. 7. & in Summa, verbo, Abſolutio, 2. Sed hoc, ut ſonar, falſum eſt: non enim poteſt iuriſdictionem conferre, qui illam non habet: pœnitens autem laicus nullam habet iuriſdictionem in hoc foro, ut conſtat.

Alij ergo tertio dicunt, hanc iuriſdictionem conferri à Chriſto omnibus Sacerdotibus in ipſa ordinatione. Ita Palud. Capreol. Canos, Ruardus, & Ledesma, quos reſert & ſequitur P. Vaſqu. in præſenti, q. 93. art. 1. dub. 6. Probat primò: quia peccata venialia non ſunt materia neceſſaria: ergo credibile eſt eſſe, Chriſtum non ſubdiſſe eorum abſolutionem poteſtati Eccleſiæ: ita ut non poſſent abſolui niſi ex cōmiſſione Eccleſiæ: cū tamen pro eorum expiatione neceſſe non ſit ad Eccleſiæ clauſes recurrere. Hoc argumentum debet, meo iudicio, ſolui ab eius Auctoribus: quia, ſiue Sacerdos accipiat hanc iuriſdictionem à Chriſto immediatè, ſiue ab Eccleſia; verè tamen habet iuriſdictionem ad illa peccata ſolvenda, & clauſes: & tamen non habet auctoritatem cogendi pœnitentem, ut recurrat ad clauſes, nec ad Iudicem: ergo, licet Eccleſia non poſſit obligare, ut pœnitens recurrat ad eius clauſes pro expiatione venialium; potuit tamen habere iuriſdictionem ad illa quam poſſit Sacerdotibus communicare, vel auferre.

43. Alij ergo quartò probant: quia Eccleſia non poteſt reſeruare peccata venialia: ergo non dat iuriſdictionem ad illa: ſi enim procederet ab Eccleſia, potuiſſet eadem Eccleſia auferre, ſuſpendere, vel limitare illam poteſtatē, atque adeo poſſet reſeruare aliqua peccata venialia. Hoc eſt poſſimū fundamentū quo vitur P. Vaſquez. Sed id, quod n. 8. ut certum ſupponit, neminem vnquam conceſſurum, quod reſeruatō peccati venialis valide fieret, cōcedunt multi: non quidem, ita ut pœnitens maneat obligatus ad confitendum veniale; ſed ita ut abſolutio data à Sacerdote inferiori non valeret. Ita Suarez in ſupradicta, diſt. 28. ſect. 3. n. 1. Coninch in præſenti, diſp. 8. dub. 2. n. 17. Nuñez in addit. ad 3. p. q. 8. art. 5. dub. 10. Miranda in Manuali Prelatorum, tom. 2. q. 34. a. 4. Graſſius lib. 1. deſiſionum, c. 10. Homobonus part. 1. c. 3. aſſert. 1. Bonacina in præſenti, diſp. 5. q. 7. puncto 5. § 1. n. 3. & alij plures. Imò agentes de effectu excommunicationis maioris, quatenus priuat iuriſdictionem, & adminiſtrationem Sacramentorum, abſque vlla diſtinctione dicunt, omnia Sacramenta collata ab excommunicato non tolerato eſſe valida præter vnum Sacramentum Pœnitentiæ, quod nunquam eſt validum: quia caret omni iuriſdictione. Et ipſemet Vaſquez in tract. de excommunicatione, ſic

M m 4 etiam